

Функціонування біблеїзмів у сучасній німецькій мові та мовленні (на матеріалі газетних текстів)

Біблія – найвизначніше творіння духовної культури усього людства, плідне джерело, яке надзвичайно широко використовується для поповнення фразеологічного фонду більшості мов світу, особливо тієї його частини, де поширене християнство. Мовний стиль “Книги книг”, її словник і синтаксис, насичена образність, а головне, смисловий та дидактичний зміст надихають численні покоління письменників, ораторів, журналістів тощо.

Німецькомовна культура вже протягом багатьох століть перебуває під великим впливом християнського віровчення, що не могло не відбитися в тому числі й у дзеркалі німецької мови. Тому цілком зрозумілий значний інтерес німецькомовних філологів до біблійних текстів, а також до вивчення їх впливу на лексичний фонд німецької мови, зокрема, до вивчення біблеїзмів (слів та виразів біблійного походження) та їх функціонування у різних сферах мовної діяльності.

Останнім часом у лінгвістичних колах з’явилася значна кількість робіт, присвячених аналізу біблеїзмів. Розглядаються їх структурно-семантичні особливості (Гончаров Т.В., Плешков В., 1991), своєрідність функціонування у різних мовах (Гак В.Г., 1997; Лілич Г.Я., Трофімкіна О.І., 1998), вивчається етимологія біблеїзмів (Бірих А., Матешич І., 1994; Коваль А.П., 2001тощо.). У багатьох роботах з’ясовуються значення та відновлюється історія формування біблеїзмів у процесі їх функціонування у мові (Алексеева А.А., Матвеева І.П., Макаров В.І., 1993-1996; Гвоздарев Ю.А., 1994; Грановська Л.М., 1998; Люстров М.Ю., 1996 та ін.).

Дане дослідження присвячено лінгвостилістичному аналізу біблеїзмів як фрагментів прецедентного тексту (Біблії) в сучасній німецькомовній пресі [1; 90]. У світлі політичних подій, що останнім часом відбуваються у світі, спостерігається повернення до втрачених ідеалів. У зв’язку зі зміною моральних орієнтирів Святе Письмо знову стає авторитетним джерелом. Функціонально-

стильова лімітація аналізованого мовленнєвого матеріалу (газетні тексти) пояснюється тією важливою роллю, яку відіграють мас-медіа в житті сучасного суспільства. Крім того, мова газети, з одного боку, є полігоном інноваційних процесів, що відбуваються в загальнонаціональній мові, а з іншого боку, через використання кліше, газетних штамів, характерної фразеології виявляє певні глибинні, вкорінені компоненти мовної картини світу відповідного співтовариства. Експресивність і образність біблеїзмів, їх велика сила емоційного впливу зумовлюють їх успішне використання як засіб аргументації в газетній пресі і публіцистиці. Для німецькомовної преси характерною рисою є експліцитна аргументація до авторитету Біблії, а саме – в ній завжди є посилання на першоджерела: „...sagt Gottes Wort...“ , „...wie es in der Bibel heisst...“. [2; 11]. Німецькі журналісти зацікавлені в тому, щоб читачі не відчували жодних труднощів під час розуміння змісту біблеїзмів та їх походження.

Актуальність даного дослідження зумовлена необхідністю поглиблення уявлень про закономірності формування та функціонування пареміологічного фонду мови як носія культурної пам'яті соціуму, а також виявлення факторів, які впливають на активізацію у мовленні тих чи інших паремій. Крім того, вивчення біблеїзмів у газетному тексті є ще одним кроком у дослідженні інтертекстуальності, одного з найбільш актуальних і перспективних напрямів сучасної філологічної науки.

Об'єктом дослідження є біблійні фразеологізми (БФ), образні слова, словосполучення і фрази, які беруть свій початок з Біблії і ввійшли до загальнономовного узусу.

Предметом дослідження є семантичні процеси, що супроводжують трансформацію біблійних одиниць (слів, словосполучень, виразів як елементів Євангельського тексту) у БФ та подальше мовленнєве використання останніх у німецькомовному газетному тексті.

Метою даного дослідження є семантико-функціональний опис того сегменту фразеологічної системи німецької мови, який містить БФ. Поставлену мету було досягнуто шляхом вирішення кола конкретних завдань, а саме -

виокремити та охарактеризувати основні лінгвістичні й екстралінгвістичні фактори, які сприяли процесу фразеологізації фрагментів біблійного тексту; встановити типологію БФ за походженням і способом творення; з'ясувати ідентичність/варіативність тлумачень БФ у різноманітних словниках; висвітлити кореляцію між ідентичністю тлумачень БФ у словниках і гомогенністю їх значень у газетному тексті; проаналізувати основні фактори, що впливають на ступінь активності вживання БФ у тексті газети.

Отримані результати не лише поглиблюють розуміння загальних еволюційних процесів у пареміологічному фонді німецької мови, але й сприяють подальшому з'ясуванню глибинних механізмів функціонування німецької мови у різних сферах застосування.

Література:

1. Александрова Л.Н. Фразеология как средство создания языковой игры в прессе. // Проблемы фразеологической и лексической семантики: Материалы Международной научной конференции (Кострома, 18-20 марта 2004г.). - М.: ООО "ИТИ Технологии", 2004. - С. 89-91.
2. Алексеева А.А. К вопросу об употреблении крылатых слов библейского происхождения в современной немецкой прессе. // Слово в динамике. - Тверь: ТГУ, 1997. - С. 3-13.